

Iedereen blij met poh-jeugd

‘Klachten normaliseren en niet medicaliseren’

Hoofd- of buikpijn bij een jeugdige? Dikwijls is de oorzaak niet somatisch, maar psychisch en sociaal, zoals schulden of een echtscheiding thuis. Een poh-jeugd kan dit soort achtergronden herkennen en vaak een verwijzing naar ggz of tweede lijn voorkomen. In Oost-Achterhoek sloegen huisartsen en gemeenten de handen ineen.

Lilian Gruppings: 'Ik gun iedere huisarts een poh-jeugd'.
Henk-Jan de Winter: 'Gemeenten zien het aantal verwijzingen teruglopen'.

TEKST: GERBEN STOLK

Gevoel voor symboliek kan huisarts Lilian Gruppings uit Aalten niet worden ontzegd. Ze vertelt: “Tijdens de eerste gesprekken over een mogelijke pilot met poh's-jeugd zaten de huisartsen aan de ene kant van de tafel en de gemeenteamttenaren aan de andere. In de loop zijn we door elkaar gaan zitten; we begonnen elkaars taal te spreken.”

Samen met Henk-Jan de Winter, als zelfstandig adviseur verbonden aan de ROS ProScoop, stond Gruppings in 2015 mede aan de basis van een poh-jeugd-pilot in Aalten, Winterswijk, Oost Gelre en Berkelland. Namen in het begin vier huisartspraktijken deel, inmiddels zijn het er 32 en doen burgers, zorgverleners en ambtenaren in meer gemeenten hun voordeel met een poh-jeugd. Dit alles gebeurt onder de vlag van HuisartsenOrganisatie Oost-Gelderland (HOOG).

Dichtbij en vertrouwd

De Winter heeft ook in andere regio's geholpen de poh-jeugd leven in te blazen. “De kern is vroegtijdig klachten bij jeugdigen te onderkennen en normaliseren en dus niet onnodig te medicaliseren. Als je de huisarts helpt met het toevoegen van kennis en tijd in de vorm van een poh-jeugd, kan vaak vroegtijdig problematiek van jeugdigen worden onderkend en een verwijzing naar de tweede lijn worden voorkomen. Het is hierbij ook belangrijk dat deze hulp laagdrempelig beschikbaar is voor jeugdigen en ouders: de huisarts is dichtbij en vertrouwd.”

Gruppings: “De poh-jeugd in onze praktijk achterhaalde dat de hoofdpijn van een meisje samenhang met de scheiding en bijbehorende ruzies van haar ouders. Ze had piekerproblematiek. Haar ouders zijn in de praktijk uitgenodigd en kregen onder andere het advies niet openlijk te ruziën. Voorheen zou dit kind misschien zijn verwezen naar een neuroloog of kinderarts.” De Winter: “Is wél een verwijzing nodig, dan wordt de jeugdige snel naar de juiste plek gestuurd.”

Gruppings: “Bovendien is de poh-jeugd een mooi middel om de samenwerking tussen huisartsen en de gemeente te versterken. Voordat we begonnen met de pilot, wisten huisartsen bijvoorbeeld niet wat ondersteuningsteams van gemeenten - of scholen - al boven tafel hadden gehaald bij jeugdigen. Wij deden het dan dunnetjes over. Nu loopt dat soepeler, omdat we, na toestemming van de ouders, gegevens uitwisselen.”

Problemen ouders

Gemeenten in Oost-Achterhoek maken de poh-jeugd financieel mogelijk. Van deze praktijkondersteuners zijn

twee varianten. Gruppings: “Bij de eerste laat de huisarts zijn poh-ggz een stukje jeugd erbij doen. Generaliserend kun je zeggen dat deze poh's een jeugdige vaak zien vanwege problematiek bij een ouder die mogelijk weerslag heeft op de jeugdige. Denk bijvoorbeeld aan een depressieve moeder. De financiering van deze poh's gaat via de gemeente naar de zorggroep en vervolgens naar de huisartspraktijk.”

De Winter: “Bij de andere variant gaat het om medewerkers uit het ondersteuningsteam van de gemeente. Dit zijn werkers uit het veld: ze kennen de scholen, sportverenigingen et cetera. Zij zijn op de hoogte van de verwijzingsmogelijkheden en jeugdzorg. Net als de andere poh's-jeugd werken ze in de huisartspraktijk. Ze zijn in dienst van de gemeente en worden uitgeleend aan de huisartspraktijk en werken onder regie van de huisarts.” Hij vervolgt: “De combinatie van diverse poh's-jeugd is waardevol. Omdat ze verschillende achtergronden hebben, wordt intervisie als ondersteuning ingezet. Daarin wisselen ze casuïstiek uit en bespreken hun aanpak. Nu is er een meer uniforme benadering en kennis van elkaar. Als bijvoorbeeld iemand met een poh-ggz-achtergrond sociale problematiek herkent bij een jeugdige, vraagt hij om advies aan een ter zake kundige collega in een andere praktijk. Zo kan de jeugdige in dezelfde praktijk en bij dezelfde poh'er blijven.”

‘Kinderen zijn vaak de barometer van het gezin’

Breder dan ggz

Een sterk punt van de poh-jeugd is de brede blik, zegt De Winter. “Vaak heb je niet puur met een ggz-kwestie te maken, maar moet je ook kijken naar het gezin. Er is dan sprake van systeemproblematiek.” Gruppings: “Dikwijls zijn kinderen de barometer van hoe het met het gezin gaat. Ook dáárom is de samenwerking met gemeenten nuttig. Stel, iemand presenteert zich met slapeloosheid bij de huisarts. Als de dokter niet weet dat daar bijvoorbeeld alcoholproblematiek of werkloosheid aan ten grondslag ligt, blijft hij zich focussen op medische klachten. Bij gemeenten is dit vaak wel bekend.”

Goed geholpen

Twee jaar na het begin van de proef beoordeelden ouders en kinderen de poh-jeugd met een 8,7. Zij zeiden ‘goed geholpen’ te zijn. De Winter: “Verder vroegen we aan huisartsen: wat zou je bij al deze jeugdigen hebben

gedaan zonder poh-jeugd? Zij zouden dan vijftig tot zestig procent méér hebben verwezen, vaak naar de sggz. Sommige huisartsen hadden zelfs moeten zeggen: sorry, ik kan u niet helpen. Ik moet dan ook nog de eerste huisarts tegenkomen die zegt: ik ben aan een poh-jeugd begonnen, maar hoeft hem niet meer.” Gruppings: “Ik gun iedere huisarts een poh-jeugd.”

Gemeenten zijn ook in hun nopjes. De Winter: “Ze zien het aantal verwijzingen teruglopen, zorg minder duur worden en burgers tevreden zijn.” Gruppings: “En het goede contact met huisartspraktijken vergemakkelijkt ook samenwerking op andere terreinen, bijvoorbeeld zorg voor kwetsbare ouderen.” <<

Meer weten over werken met een poh-jeugd? Mail naar Henk-Jan de Winter via henk-jan.de.winter@procoop.nl of mail naar secretariaat@hzoa.nl.

MAANDAGOGHTEND TIEN UUR...

Zó kan het eruitzien wanneer partijen uit verschillende werelden elkaar beter leren kennen...

Huisarts Lilian Gruppings: “Een gemeente en een aantal vertegenwoordigers van HuisartsenOrganisatie Oost-Gelderland (HOOG) wilden voor het eerst een afspraak maken voor een overleg. ‘Kunnen jullie maandagochtend om tien uur in het gemeentehuis zijn?’, was de vraag vanuit de gemeente.” Lachend: “Men had er geen rekening mee gehouden dat het dan spitsuur is in de huisartspraktijk. Sindsdien vergaderen we regelmatig gezamenlijk na kantoortijd tijdens een etentje.”